

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

на засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри Ольга БІЛЯКОВСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Методологія науково-педагогічних досліджень», що
викладається в межах ОПП другого (магістерського) рівня
вищої освіти для здобувачів за предметною спеціальністю
A4.15 «Середня освіта (Природничі науки)»

Назва навчальної дисципліни	Методологія науково-педагогічних досліджень
Адреса викладання навчальної дисципліни	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
Факультет і кафедра, за якою закріплена навчальна дисципліна	Факультет педагогічної освіти, Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	A Освіта, A4 Середня освіта, предметна спеціальність A4.15 Середня освіта (Природничі науки)
Викладачі навчальної дисципліни	Ковальчук Лариса Онисимівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; Крива Марія Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Контактна інформація викладачів	ел. пошта: larysa.kovalchuk@lnu.edu.ua ; mariya.kryva@lnu.edu.ua кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, вул. Туган-Барановського, 7. Тел. (032) 239-47-65
Консультації з питань навчання відбуваються	Щовівторка, 15.10-16.10 (кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, вул. Туган-Барановського, 7, кім. 102) / на платформі Zoom.
Сторінка розміщення навчальної дисципліни	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/metodolohiya-naukovo-pedahohichnyh-doslidzhen-biolohichnyj-f-t
Інформація про навчальну дисципліну	Навчальну дисципліну «Методологія науково-педагогічних досліджень» призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю А4.15 «Середня освіта (Природничі науки)» (заочна форма навчання). Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки і забезпечує глибокі знання зі спеціальності, передбачає надання студентам в рамках навчання через дослідження необхідної компетентності з питань методології науково-педагогічних досліджень, її фундаментального і прикладного значення для вирішення завдань науково-дослідної роботи з проблем наукового пошуку. Тому в навчальній дисципліні представлено огляд як теоретичних основ та логіки науково-педагогічних досліджень, так і методологічних та методичних засад планування, організування й проведення дослідження за темою наукового пошуку магістра.
Коротка анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Методологія науково-педагогічних досліджень» є нормативною навчальною дисципліною, яка викладається в 1–2 семестрах в обсязі 4 кредити ЄКТС (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Теоретичні основи та логіка науково-педагогічного дослідження. 2. Методологічні та методичні засади організації і проведення науково-педагогічного дослідження. У <i>першому</i> модулі розглядають сутність науки, наукознавства, понятійно-категоріальний апарат, концепції і логіку науково-педагогічного дослідження, поетапне моделювання його проведення. У <i>другому</i> модулі вивчають методи науково-педагогічного дослідження, їх сутність, класифікацію, характеристику конкретних

	<p>методів дослідження, знайомляться з теоретико-методологічними і методичними засадами діагностування як педагогічного дослідження. Навчальна дисципліна «Методологія науково-педагогічних досліджень» відіграє важливу роль в освітньому процесі, оскільки дозволяє здобувачеві другого (магістерського) рівня вищої освіти формувати індивідуальну освітню траєкторію під час виконання дослідження за темою магістерської роботи, розвивати дослідницькі компетентності відповідно до наукових інтересів, фахового спрямування.</p>
<p>Мета та цілі навчальної дисципліни</p>	<p>Мета навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня методологічних, теоретичних і практичних основ курсу, ознайомлення з особливостями наукових досліджень відповідно до фахового спрямування, підготовка до написання різних видів наукових робіт (у т.ч. й магістерської) і проведення наукових досліджень під час педагогічної практики, формування наукової культури у майбутніх магістрів тощо.</p> <p>Навчання через дослідження визначає такі основні цілі і завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ осмислення методологічних основ та логіки науково-педагогічних досліджень; ♦ формування адекватного розуміння сутності науки, її цілей та функцій, загальних принципів наукового пізнання, концепції й методологічних підходів до дослідження педагогічних проблем; ♦ оволодіння концептуальними основами науково-педагогічного дослідження, науковим апаратом дослідження, моделюванням етапів науково-педагогічного дослідження, методичним та математичним інструментарієм його проведення; ♦ ознайомлення з плануванням, організуванням і проведенням педагогічного експерименту в науково-дослідній роботі; ♦ оволодіння теоретичними і практичними основами опрацювання, аналізу та інтерпретації результатів науково-педагогічного дослідження; ♦ підготовка до написання різних видів наукових продуктів.
<p>Література для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна (базова)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабенко В.В. Основи теорії ймовірностей і статистичні методи аналізу даних у психологічних і педагогічних експериментах: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. 184 с. 2. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с. 3. Ковальчук Л.О., Матковський М.Й. Методологія науково-педагогічних досліджень: Електронний курс. 2025. URL: https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=656. 4. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. / Авт. кол.: А.О. Азарова, Н.О. Біліченко, Ю.В. Міронова, Л.М. Ткачук. Вінниця : ВНТУ, 2022. 117 с. 5. Методологія і методи наукових досліджень: навч. посіб. / Авт. кол.: О.І. Курок, В.П. Зінченко, О.М. Лівійський, В.О. Гридякін. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. 216 с. 6. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / Авт. кол.: Л.О. Єльнікова, О.О. Мазуренко, О.А. Назаров, Р.В. Вернигора, В.В. Малашкін, А.В. Кудряшов; Укр. держ. ун-т науки і технологій. Дніпро: УДУНТ, 2024. 228 с. 7. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.К. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2013. 439 с. <p style="text-align: center;">Додаткова (допоміжна)</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Бопко І.З. Теорія і практика формування у майбутніх магістрів гуманітарного профілю готовності до науково-дослідницької діяльності в інформаційному середовищі закладів вищої освіти: монографія. Мукачево: Мукач. держ. ун-т, 2019. 207 с.

9. Вихрущ В.О., Ковальчук Л.І., Козловський Ю.М. *Методологія та методика наукового дослідження: навч. посіб.* Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2018. 328 с.
10. Воловик П.М. *Теорія імовірностей і математична статистика в педагогіці.* Київ: Рад. шк., 1989. 221 с.
11. Демківський А.В., Безус П.І. *Основи методології наукових досліджень: навч. посіб.* Київ: Академія муніципального управління, 2012. 276 с.
12. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
13. Клобак Г.Т. *Основи педагогічних досліджень: навч. посіб.* Чернігів: Чернігів. держ. центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. 260 с.
14. Ковальчук Л. *Основи педагогічної майстерності: навч. посіб.* Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
15. Ковальчук Л. *Практикум з педагогіки: навч. посіб.* Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 253 с.
16. Ковальчук О., Когут С. *Основи психології та педагогіки: навч. посіб.* За заг. ред. Л. Ковальчук. Львів: Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 624 с.
17. Комар Т.Б., Василенко О.М. *Науково-організаційна діяльність дослідника: навч. посіб.* Хмельницький: ХМУ, 2023. 118 с.
18. *Методичні рекомендації щодо написання, оформлення та захисту магістерської роботи / Укладачі Л.О. Ковальчук, Н.Я. Яремчук. Відп. за випуск О.В. Квас.* Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 65 с.
19. Підласий І.П. *Діагностика і експертиза педагогічних проєктів: навч. посіб.* Київ: Україна, 1998. 343 с.
20. Стеченко Д.М., Чмир О.С. *Методологія наукових досліджень: підручник.* Київ: Знання, 2007. 220 с.
21. Фіцула М.М. *Педагогіка вищої школи: навч. посіб.* Київ: Академвидав, 2006. 352 с.
22. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник.* Київ: Знання, 2006. 307 с.
23. Pilch T., Bauman T. *Zasady badań pedagogicznych: Strategie ilościowe i jakościowe.* Warszawa: Wyd-wo Akademickie «Żak», 2010. 376 s.
- Інтернет-джерела**
24. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. *Методологія і організація наукових досліджень.* навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2014. 142 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf.
25. Закон України «Про вищу освіту». *Голос України.* 2014. №148 (5898). 6 серпня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
26. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
27. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
28. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>.
29. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Київ: Вид-во «Ліра-К», 2018. 352 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2019/Ladanuk_2018_352.pdf.
30. Руденко В.М. *Математична статистика: навч. посіб.* Київ: Центр учб. л-ри, 2012. 304 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Rudenko_Volodymyr/Matematychna_statystyka.pdf
31. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. *Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник.* Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9021/1/Metodologiya_naukovo-pedagogichnikh_doslidzhen.pdf.
32. Тарелкін Ю.П., Цикін В.О. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2010. 196 с. URL: http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/42501/mod_resource/content/1/tarielkin

	<p>yu p tsikin v o metodologiya naukovikh doslidzhen.pdf.</p> <p>33. Чернілевський Д.В., Антонова О.Є. та ін. <i>Методологія наукової діяльності: навч. посіб.</i> За ред. проф. Д.В. Чернілевського. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2010. 484 с. URL: http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/chernylevskyy_mnd_2010.pdf.</p> <p style="text-align: center;">ІНШІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:</p> <p>34. <i>Біологія і хімія в сучасній школі</i>: Науково-методичний журнал. 35. <i>Біологія</i>: Науково-методичний журнал. 36. <i>Вища освіта України</i>. 37. <i>Вища школа</i>. 38. <i>Вісник Львівського університету</i>. Серія педагогічна. 39. <i>Фізика в школах України</i> 40. <i>Хімія</i>: Науково-методичний журнал.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Індивідуальна освітня траєкторія студента (Електронний курс на платформі електронного навчання MOODLE). URL: https://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=656. ♦ освітні сайти Інтернет (http://mon.gov.ua; http://www.pedpresa.com.ua; https://www.coursera.org; https://www.ed-era.com та ін.). <p>Зауваги. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Окрім рекомендованих, студенти можуть використовувати також й інші літературні джерела, у яких висвітлені певні навчальні питання.</p>
Обсяг навчальної дисципліни	<p>120 годин, з них 12 годин аудиторних (з них: 6 годин лекцій; 6 годин практичних занять); 108 годин самостійної роботи (включає індивідуальну роботу студента, на яку відведено 54 години).</p>
Очікувані результати навчання	<p>У процесі вивчення студентами навчальної дисципліни «Методологія науково-педагогічних досліджень», опанування ними теоретичними, методологічними, методичними і практичними засадами курсу формуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети. ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати. ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, на основі етичних міркувань (мотивів). ♦ фахові (загальні) компетентності (ФК): ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності. ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності. ФК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання. ФК 9. Уміння здійснювати рефлексію власної викладацької діяльності.

♦ **компетентності предметної спеціальності (ПК):**

ПК 5. Здатність проектувати освітній процес інтегрованих курсів природничих наук, біології, фізики, хімії у закладах загальної середньої освіти.

ПК 6. Здатність до проведення освітніх досліджень та навчально-дослідницької діяльності з природничих наук, фізики, хімії, біології, упровадження STEM-освіти.

♦ **програмні результати навчання (РН):**

ПРН1. Демонструє вміння застосовувати знання з педагогіки, біології та здоров'я людини, хімії, фізики, астрономії, географії у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

ПРН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

ПРН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

ПРН5. Описує методику розробки освітніх проектів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

ПРН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

ПРН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

ПРН21. Уміє проводити дослідження у галузі природничої освіти, навчально-дослідницьку діяльність учнів з природничих наук, фізики, хімії, біології, упроваджувати STEM-освіту у закладах загальної середньої освіти.

Знання (відповідно до фахового спрямування):

Розуміти сутність науки, наукознавства, визначати пріоритетні цілі й завдання науково-дослідної діяльності з дослідження актуальних освітніх проблем з урахуванням теоретичних засад сучасної філософії освіти, методології наукових досліджень.

Оцінювати й упорядковувати наукову інформацію, розробляти концептуальні основи, структуру й логіку науково-педагогічного дослідження, обґрунтовувати методи науково-педагогічних досліджень, теоретико-методичні засади організування та проведення науково-дослідної роботи з проблеми дослідження, оцінювання її результатів.

Розширювати знання про процесуальний компонент освітнього процесу, оцінення його ефективності з використанням діагностичного інструментарію та дотриманням наукової культури.

Уміння (відповідно до фахового спрямування):

Визначати і обґрунтовувати загальноприйняті методологічні параметри (науковий апарат) науково-педагогічного дослідження

Використовувати у науково-дослідній роботі доцільно підібрані теоретичні та емпіричні методи дослідження, математичний інструментарій з урахуванням функцій, вимог і завдань педагогічного

	<p>діагностування науково-педагогічних досліджень.</p> <p>Проектувати та моделювати науково-педагогічне дослідження з метою аналізу й оцінювання результатів освітнього процесу відповідно до цілей та завдань освіти визначеного рівня, укладання документації.</p> <p>Комунікація (відповідно до фахового спрямування):</p> <p>Встановлювати у процесі здійснення науково-дослідної роботи за програмою науково-педагогічного дослідження ефективну комунікацію в класах (групах), які беруть участь у педагогічному експерименті; шляхом використання у дослідженні інформаційно-комунікаційних технологій створювати умови конструктивної взаємодії у професійній сфері та соціокультурному середовищі.</p> <p>Створювати у процесі науково-дослідної діяльності сприятливий психологічний клімат в досліджуваному середовищі на засадах педагогіки партнерства, формувати готовність до взаємодії, розв'язання навчальних і професійно-педагогічних проблем і завдань.</p> <p>Автономія та відповідальність:</p> <p>Демонструвати професійну відповідальність за організацію, проведення науково-педагогічного дослідження актуальних освітніх проблем, оприлюднення отриманих результатів, їхню достовірність, надійність і об'єктивність.</p> <p>Здійснювати науково-дослідну діяльність щодо проведення науково-педагогічного дослідження автономно і в рамках співпраці з іншими суб'єктами, дотримуючись академічної доброчесності, наукової культури у процесі конструювання особистих і колективних рішень.</p>
Ключові слова	наука, наукознавство, кваліметрія, дослідження, науково-педагогічне дослідження, методологія, методи науково-педагогічного дослідження, моделювання, діагностування, культура мислення, культура професійного мислення, культура наукового мислення, методологічна культура, культура здоров'я, наукова культура, результати навчання.
Формат курсу	Заочний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з педагогіки, психології, методики викладання біології та здоров'я людини, хімії, фізики, астрономії, географії а також дисциплін, достатніх для сприйняття понятійно-категоріального апарату курсу, розуміння основ моделювання та діагностування науково-педагогічного дослідження
Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання	Лекція, евристична бесіда, пояснення, інструктаж; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, метод проєктів, метод «Прес», кейс-метод), імітаційно-рольова гра (наукова конференція, науковий семінар), мультимедійна презентація, ілюстрування, демонстрування, дискусія, розв'язування вправ і задач, самоспостереження, спостереження, методи контролю і самоконтролю, презентація наукових продуктів, виконання індивідуальних завдань.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проєктор, ноутбуки, фліпчарт, маркери, обчислювальні засоби.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Політика виставлення балів</p> <p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ на <i>практичні заняття</i> припадає 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів становить 15 (3 заняття по 5 балів), при цьому бали виставляються залежно від відсотка виконаної якісно

роботи згідно плану заняття; для прикладу:

- 5 балів — усі завдання виконано якісно;
- 4 бали — виконано не менше 70% завдань;
- 3 бали виконано не менше 50% завдань;
- 2 бали — виконано не менше 40% завдань;
- 1 бал — виконано не менше 20% завдань;

♦ **проміжний контроль** (2 самостійні роботи в електронному курсі під час настановчої сесії): 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів — 10 (по 5 балів), при цьому:

- 5 балів — виконано не менше 90% завдань;
- 4 бали — виконано не менше 70% завдань;
- 3 бали — виконано не менше 50% завдань;
- 2 бали — виконано не менше 40% завдань;
- 1 бал — виконано не менше 20% завдань;

♦ **самостійна робота та індивідуальне науково-дослідне завдання**, 20% семестрової оцінки; виконується і оцінюється в міжсесійний період в електронному курсі; максимальна кількість балів — 20; завдання оцінюється за такими критеріями:

- 16–20 балів — високий (творчий) рівень виконання завдання;
- 11–15 балів — достатній (реконструктивний) рівень;
- 6–10 балів — середній (репродуктивний) рівень;
- 1–5 балів — низький (виконано окремі елементи завдань);

♦ **науково-дослідна робота** (виконання індивідуального науково-дослідного проекту «Мій науково-професійний портрет»): 30% семестрової оцінки; максимально — 30 балів за такими критеріями:

- 24–30 балів — високий (творчий) рівень виконання завдань;
- 16–23 балів — достатній (реконструктивний) рівень;
- 8–15 балів — середній (репродуктивний) рівень;
- 1–7 балів — низький (виконано окремі елементи завдань);

♦ **підсумковий контроль** – **залікова контрольна робота**, 20% семестрової оцінки; виконується під час заліку на платформі Moodle, максимальна кількість балів — 25.

♦ **Залік** виставляється на підставі загальної суми балів, набраних студентом упродовж семестру за всіма видами навчальної діяльності. При цьому **враховується**: активність студента під час аудиторних занять; самостійність, оригінальність, творчий підхід і своєчасне виконання завдань; посиљна активна участь студента у наукових заходах кафедри (семінарах, конференціях, олімпіадах тощо). Особлива увага звертається на відвідування занять студентом. Відпрацювання занять, пропущених з поважних причин, проводиться за розкладом консультацій викладачів.

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності під час вивчення курсу забезпечує:

- ♦ обговорення на першому лекційному занятті правил академічної доброчесності, що є виявом наукової культури студента-дослідника;
- ♦ попередження про наслідки плагіату чи інших форм порушення академічної доброчесності (їх виявлення в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем завдання, незалежно від масштабів плагіату чи обману);
- ♦ неможливість (заборона) користування мобільними пристроями під час виконання модульних контрольних робіт і самостійних практичних завдань на аудиторних заняттях (за винятком часу, відведеного для виконання розрахункових завдань чи задач);
- ♦ обов'язкове посилання на використані літературні джерела під час написання творчих завдань (есе, тез доповідей, наукової статті та

	<p>інших наукових продуктів);</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ виконання науково-дослідної роботи (індивідуальний науково-дослідний проєкт «Мій науково-професійний портрет») передбачає самостійну, оригінальну науково-дослідну діяльність студента, вияв ним творчого підходу, культури наукового і професійного мислення, дослідницьких здібностей, наукової культури тощо; ♦ побудова графічних (діаграм, гістограм тощо) і табличних зображень, розроблення науково-дослідних моделей здійснюється виключно на основі власних досліджень студента. <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наука як система знань і сфера людської діяльності. 2. Теоретичні та методологічні принципи науки, її цілі, функції. Наукознавство. 3. Відкрита наука (UNESCO). 4. Наукова діяльність. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». 5. Наукове пізнання, сутність, його рівні і принципи. 6. Методологія в педагогіці (сутність, рівні і принципи). 7. Понятійно-категоріальний апарат науково-педагогічного дослідження. 8. Наукове дослідження (сутність, класифікація). 9. Методологічні підходи до організації науково-педагогічних досліджень. 10. Інформаційне забезпечення науково-педагогічних досліджень. 11. Наукова інформація, форми обміну науковою інформацією. 12. Наукові джерела інформації. 13. Методи опрацювання з наукових літературних джерел. 14. Вимоги до оформлення списку використаних літературних джерел. 15. Штучний інтелект у наукових дослідженнях. 16. Концепція та логіка науково-педагогічного дослідження. 17. Методологічні параметри науково-педагогічного дослідження. 18. Актуальність дослідження, її обґрунтування. 19. Об'єкт і предмет дослідження. 20. Формулювання мети та визначення завдань дослідження. 21. Гіпотеза, її формування. 22. Новизна дослідження. Теоретична і практична значущість. 23. Визначення загальноприйнятих методологічних параметрів науково-педагогічних досліджень. 24. Сучасна наука про поетапне моделювання наукових досліджень. 25. Моделювання етапів педагогічного дослідження за І. Зайченком. 26. Моделювання етапів педагогічного дослідження за Н. Волковою. 27. Моделювання етапів педагогічного дослідження за В. Ягуповим. 28. Моделювання етапів педагогічного дослідження за В. Шейком. 29. Моделювання етапів педагогічного дослідження за Т. Pilch, Т. Baumanem. 30. Обґрунтування загальної схеми та програми проведення науково-педагогічного дослідження. 31. Методи науково-педагогічного дослідження (сутність, класифікація). 32. Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження, вимоги до їх застосування у дослідженні актуальних освітніх проблем. 33. Абстрагування і конкретизація. 34. Аналіз і синтез. 35. Індукція, дедукція, традукція. 36. Порівняння й аналогія. 37. Моделювання. 38. Ідеалізація та формалізація. 39. Екстраполяція. 40. Конкретизація й узагальнення. 41. Емпіричні методи (сутність, класифікація). 42. Спостереження (сутність, види, вимоги до застосування у процесі дослідження актуальних освітніх проблем).

	<p>43.Опитувальні (статистичні) методи науково-педагогічного дослідження.</p> <p>44.Методи вимірювання та оцінювання.</p> <p>45.Педагогічний експеримент (сутність, особливості, функції).</p> <p>46.Види педагогічного експерименту, вимоги до його організування у процесі дослідження актуальних освітніх проблем.</p> <p>47.Етапи проведення педагогічного експерименту.</p> <p>48.Техніка застосування констатувального експерименту першого порядку.</p> <p>49.Зміст, організація та методика формувального експерименту.</p> <p>50.Констатувальний експеримент другого порядку.</p> <p>51.Теоретико-методологічні засади діагностування науково-педагогічного дослідження.</p> <p>52.Методико-технологічні засади опрацювання результатів науково-педагогічних досліджень.</p> <p>53.Діагностичні методики вивчення педагогічних явищ.</p> <p>54.Використання методів математичної статистики для визначення кількісних показників у науково-педагогічних дослідженнях.</p> <p>55.Методи зведення результатів науково-педагогічних досліджень.</p> <p>56.Інтерпретація результатів наукового дослідження актуальних освітніх проблем.</p> <p>57.Академічна доброчесність. Принципи академічної доброчесності.</p> <p>58.Види порушень академічної доброчесності. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.</p> <p>59.Магістерська робота, мета і значення у навчальній діяльності та науково-дослідній роботі студента. Тематика.</p> <p>60.Вимоги до структури і змісту магістерської роботи. Схема викладу, обсяг і оформлення.</p> <p>61.Головні етапи виконання магістерської роботи.</p> <p>62.Оформлення літературних джерел.</p> <p>63.Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.</p> <p>64.Проектування та моделювання науково-педагогічного дослідження.</p> <p>65.Розв'язування педагогічних задач і ситуацій на визначення показників якості освіти <i>(на прикладі загальної середньої і вищої освіти)</i>.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема навчальної дисципліни «Методологія науково-педагогічних досліджень» (заочна форма навчання)
1 – 2 семестри, I курс

№ заняття / тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год. (на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання)	Термін виконання
1	Тема 1. Вступ. Науково-педагогічне дослідження, методологічні підходи до його організації. Вступ до вивчення освітньої компоненти «Методологія науково-педагогічних досліджень». Наука як система знань і сфера людської діяльності. Теоретичні та методологічні принципи науки, її цілі, функції. Наукознавство. Наукове пізнання, сутність, його рівні і види. Понятійно-категоріальний апарат науково-педагогічного дослідження. Логіка науково-педагогічних досліджень. Методологічні підходи до організування науково-педагогічних досліджень.	Лекція, 2 год.	Мультимедійна презентація; навчально-методичні матеріали (на платформах Moodle, Zoom)	2–7 (основна) 8, 11, 16, 17, 19, 22–24, 27, 29–31, 32–38 (додаткова)	Завдання на підбір і оформлення інформаційного забезпечення наукових досліджень (з урахуванням фахового спрямування). Підготовка до практичного заняття №1 (2 год)	Згідно розкладу
2	Тема 1. Методологічні підходи організації науково-педагогічних досліджень. Оформлення літературних джерел (з урахуванням фахового спрямування).	Практичне заняття №1, 2 год.	Презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	2–7 8, 11, 16, 17, 19, 22–24, 27, 29–31, 32–38	Підготовка до практичного заняття №2 (2 год)	Згідно розкладу
3	Тема 3. Методологічні параметри науково-педагогічного дослідження. Концепція та логіка науково-педагогічного дослідження. Методологічні параметри педагогічного дослідження. Актуальність дослідження, її обґрунтування. Об'єкт і предмет дослідження. Формулювання мети. Визначення завдань дослідження. Гіпотеза, умови її формування. Наукова новизна дослідження. Теоретична і практична значущість дослідження. Визначення та обґрунтування загальноприйнятих методологічних параметрів дослідження.	Лекція, 2 год.	Мультимедійна презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	4, 5, 7 9, 11, 12, 15, 16, 17, 19–22, 27, 29– 31, 32–38		

	Тема 5. Методи і технології науково-педагогічних досліджень. Методи науково-педагогічних досліджень, сутність, класифікація. Методи наукового пізнання. Теоретичні методи науково-педагогічного дослідження. Спостереження, сутність, вимоги, види, застосування. Опитувальні (статистичні) методи науково-педагогічного дослідження (бесіда, інтерв'ю, анкетування). Тестування. Теоретико-методологічні та методико-технологічні засади використання методів науково-педагогічного дослідження у розв'язанні актуальних проблем освіти.					
4	Тема 3. Визначення загальноприйнятих методологічних параметрів науково-педагогічного дослідження. Тема 5. Використання методів і технологій науково-педагогічних досліджень.	Практичне заняття №2, 2 год.	Презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	4, 5, 7 9, 11, 12, 15, 16, 17, 19–22, 27, 29– 31, 32–38	Підготовка до практичного заняття №3 (2 год)	Згідно розкладу
5	Тема 6. Методологія і техніка організації педагогічного експерименту. Педагогічний експеримент, його сутність. Особливості і функції педагогічного експерименту як методу наукового дослідження. Види педагогічного експерименту. Вимоги до його організації. Етапи проведення педагогічного експерименту. Техніка застосування педагогічного експерименту в науково-педагогічних дослідженнях.	Лекція, 2 год	Мультимедійна презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	4, 5, 7 9, 11, 12, 15, 16, 17, 19–22, 27, 29– 31, 32–38		
	Тема 7. Методологія опрацювання і аналізу результатів науково-педагогічних досліджень. Теоретико-методологічні засади діагностування як педагогічного дослідження (сутність, функції, структура, принципи, рівні). Діагностичні методики вивчення педагогічних явищ (з урахуванням фахового спрямування). Використання методів математичної статистики для визначення кількісних показників у науково-педагогічних дослідженнях. Методи зведення результатів науково-педагогічних досліджень. Інтерпретація результатів науково-педагогічних досліджень.		Мультимедійна презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	1–7 8, 9, 10, 13–15, 17, 18, 28, 30, 31, 32– 38		

6	<p>Тема 6. Організація і проведення педагогічного експерименту в науково-педагогічних дослідженнях.</p> <p>Тема 7. Розв'язування педагогічних задач і ситуацій на визначення показників якості освіти (на прикладі загальної середньої і вищої освіти).</p>	Практичне заняття №3 2 год	Презентація; навчально-методичні матеріали (Moodle, Zoom)	1–7 8, 9, 10, 13–15, 17, 18, 28, 30, 31, 32– 38	Виконання науково-дослідної роботи «Мій науково-професійний портрет» (40 год). Виконання індивідуальне науково-дослідного завдання (14 год)	Міжсесійний період Міжсесійний період
	Залік	Залікова контрольна робота	На платформі Moodle		Виконання тестових завдань	Згідно розкладу

Автор

Л. Ковальчук

Лариса КОВАЛЬЧУК

«Погоджено»

Віталій Гончаренко

Голова методичної ради
біологічного факультету
Віталій ГОНЧАРЕНКО

«*29*» серпня 2025 р.

Гарант ОПШ «Середня освіта (Природничі науки)»

Тетяна Король

Тетяна КОРОЛЬ

«*29*» серпня 2025 р.